

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞI'NA

Mimarlık mesleğinin güncel sorunları hakkında çözüm önerileri gerekçeler halinde sunulmuştur. Gerekçelere dair mevcut kanun maddeleri ile teklif edilen kanun maddeleri ifade edilmiştir. Güncel sorunlar içerisinde kanun maddesine dayalı olmayan sorunların çözüm önerileri “Öneri Maddeler” başlığı altında sıralanmıştır.

Gereğini saygılarımızla arz ederiz. 24.02.2022

TMMOB Mimarlar Odası Kayseri Şubesi 16.Dönem Yönetim Kurulu

Başkan Murtaza ER	Başkan Yardımcısı Kaan ZONTUL	Şube Sekreteri Hakan ÖZTÜRK	Şube Saymanı Ertuğrul GÜMÜŞÇÜ
Yönetim Kurul Üyesi Zafer Tarık TANER	Yönetim Kurul Üyesi Gökçenur CENGİZ	Yönetim Kurul Üyesi Salih ÖZDEMİR	Yönetim Kurul Üyesi Alperen COŞKUNER
Yönetim Kurul Üyesi Şevki KARAMETE	Yönetim Kurul Üyesi Hasan Turan BOSTANCI	Yönetim Kurul Üyesi Hakan TAŞ	Yönetim Kurul Üyesi Hilal Kılıç ASLAN
Yönetim Kurul Üyesi Şerife Beyza BİNAY	Yönetim Kurul Üyesi Elif Gamze GÖKALP		

Adres: Tacettin Veli Mah. İnönü Bulvarı No:76/B Melikgazi/Kayseri
Telefon Numarası: 0544 329 66 42

MADDE 1	
İlgili Kanun	27485 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği
Gerekçe	Yönetmelik içerisinde yer alan serbest mimarlık hizmetlerine ilişkin, en az bedel tarifesine uyulmamaktadır. Bu tarifenin uygulanması ve buna uygun olarak serbest meslek makbuzunun kesilmesi ile hem işlere ait uygun bedeller alınmış olacak hem de devletimizin vergi geliri artacaktır.

Mevcut Hali	Teklif Edilen Hali
27485 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği Madde 18 “ <i>Mesleki denetimin yapılmasında uyulacak esaslar</i> ” içerisinde e bendi “ <i>Serbest mimarlık hizmetlerine ilişkin, en az bedel tarifesine göre hesaplanmış ücret tutarında düzenlenmiş serbest meslek makbuzu ya da fatura, bu Yönetmeliğin 11, 12 ve 13 üncü maddelerinde belirtilen mimarlardan ise, serbest meslek makbuzu ya da fatura yerine ücret bordrosu aranır.</i> ” ifadesi yer almaktadır.	27485 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği Madde 18 “ <i>Mesleki denetimin yapılmasında uyulacak esaslar</i> ” içerisinde yeni bir bent eklenerek mesleki hizmet bedelinin tespiti ve ödeme esaslarının eklenmesi gerekmektedir.

Emsal Karar
26778 sayılı Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği içerisinde yer alan 6. Bölüm (Hizmet Bedellerinin Tespiti ve Ödenmesi Esasları) içerisinde yer alan 25. Ve 26. Madde emsal teşkil etmektedir. İlgili Maddeler; MADDE 25 <i>(1) (Değişik:RG-5/2/2013-28550) Kanun ile öngörülen hizmet bedellerini karşılamak üzere, Bakanlıkça Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü ve Mal Müdürlüklerinde emanet hesapları açılır. Yapı denetim kuruluşunun hizmet bedelleri, yapı sahibince bu hesaplara yatırılır. Yapı denetim hizmetine ait her hakediş bedelinin % 3'ü ruhsatı veren ilgili idarenin ve % 3'ü ise Bakanlık bünyesindeki döner sermaye işletmesinin hesabına aktarılır.</i> <i>(2) Bu hesap başka maksatlarla kullanılamaz. 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirtilen borçlar da dâhil olmak üzere haczedilemez ve tedbir konulamaz.</i>

MADDE 26 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-29/12/2018-30640)

(1) *Yapı denetimi hizmet bedeli, hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyeti ile hizmet bedeline esas oranın çarpımı suretiyle elde edilen bedeldir. Bu bedele, katma değer vergisi ile yapı denetim kuruluşu tarafından talep edilen ve taşıyıcı sisteme ilişkin olmayan malzeme ve imalâtlar konusunda yapı müteahhidince yaptırılacak olan laboratuvar deneylerinin masrafları dâhil olmayıp, bu bedeller yapı sahibince ayrıca karşılanır.*

(2) *Hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyeti bu maddede belirlenen birim maliyet ile yapı inşaat alanının çarpımından bulunur.*

Bu maddeler doğrultusunda; Serbest Mimarlık Hizmetleri içinde bu maddelerin getirilmesi ile 27485 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği kapsamında belirtilen en az bedel hesabı uygulanmış ve resmi yollarla mimara iletilmiş olacaktır. Bu durum da devletimizin vergi gelirini artırmış olacaktır.

MADDE 2

İlgili Kanun	27485 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği
Gerekeçe	Mimarlık hizmeti veren firmalarda çalışan ücretli mimar meslektaşlarımızın maaş dökümleri denetlenmemektedir. Bu durumdan dolayı meslektaşlarımız mimarlar odasının her yıl belirlediği asgari ücretin oldukça altında bedellere çalışmaktadır. Maaş dökümlerinin SGK tarafından denetlenmesi ile mimar istihdamındaki ücret sorununun çözülmesi hedeflenmiştir.

Mevcut Hali	Teklif Edilen Hali
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin "Kendi Adına Serbest Çalışan Mimarın Tescili Ve Tescil Yenilemesi" adlı 7.madde (4) bendinde yer alan "İşyerinde ücretli çalışan mimar ya da mimarlara Mimarlar Odasınınca her yıl belirlenen asgari ücretten az ücret ödenmediğinin belgelenmesi," ifadesi yer almaktadır.	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin "Kendi Adına Serbest Çalışan Mimarın Tescili Ve Tescil Yenilemesi" adlı 7.madde (4) bendinde yer alan "İşyerinde ücretli çalışan mimar ya da mimarlara Mimarlar Odasınınca her yıl belirlenen asgari ücretten az ücret ödenmediğinin belgelenmesi ve SGK tarafından denetlenmesi" ifadesi yer almaktadır.

Emsal Karar

Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve SGK Başkanlığı arasındaki 2012 tarihli protokol imzalanmıştır. SGK, 2017 yılı Nisan ayına gelindiğinde işbirliği protokolünü tek taraflı olarak feshettiğini duyurmuştur. Protokolün iptal edilmesi; mühendis, mimar ve şehir plancılarının hak kaybına uğraması ve SGK'nın pirim kaybına uğraması anlamına

gelmektedir. TMMOB ile SGK arasında imzalanan işbirliği protokolünün acilen yeniden yürürlüğe koyulmasını talep ediyoruz.

İlgili Protokolde;

MADDE 4- TMMOB, ücretlerin eksik bildirilmesini önlemek amacıyla mühendislik, mimarlık ve şehir planlama alanlarında meslek icra eden disiplinlere ilişkin olarak yıllık bazda asgari ücret seviyeleri belirleyerek SGK'ya iletacaktır. Ayrıca TMMOB sosyal güvenlik bilincinin artırılması ve sigortalı çalışmanın ve çalıştırmanın önemini vurgulamaya yönelik olarak; üyelerine yönelik gerçekleştirdiği faaliyetlerde ve yayınlanan bültenlerde bilgilendirici dokümanlara ve yazılara yer vermeyi ve kendi görev/yetki alanına giren diğer faaliyetlere ilişkin SGK ile iyi niyet ve uyum içinde işbirliği yapmayı kabul ve taahhüt eder.

MADDE 5- SGK; sosyal güvenlik bilincinin artırılması amacıyla TMMOB tarafından dağıtımı sağlanacak dokümanların hazırlanmasına yardımcı olmayı, mühendis ve mimarların ücretlerinin, TMMOB tarafından belirlenerek kuruma iletilen asgari ücretlerin altında olmaması için gerekli tedbirleri almayı diğer konularla ilgili olarak teknik destek sağlamayı ve TMMOB ile iyi niyet ve uyum içinde işbirliği yapmayı kabul ve taahhüt eder.

MADDE 3	
İlgili Kanun	27485 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
Gerekçe	Şirketler kurulumu kapsamında “Mimarlık” unvanını şart aranmadan, Şirket ortağı içerisinde Mimar olmadan bu unvanı kullanabilmekte ve şirket adı içerisinde “Mimarlık” unvanı yer almaktadır. Bu durumun düzeltilmesi ile “Mimarlık” unvanı olması gereken değere bir adım daha yaklaşmış olacaktır.

Mevcut Hali	Teklif Edilen Hali
Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil Ve Mesleki Denetim Yönetmeliği'nin 3.Bölüm 9.Maddesinde “Sermaye şirketi ortağı olarak serbest mimarlık hizmetleri büro tescil belgesi alınabilmesi için (Değişik ibare:RG-26/6/2010-27623) mimar ya da mimarların şirketteki hisse oranı şirket sermayesinin ortaklara bölünmesiyle bulunacak paydan ve aynı zamanda diğer ortaklardaki en yüksek hisse oranından fazla olacaktır; bu oran yüzde 10'dan az olamaz. (Ek son cümle:RG-26/6/2010-27623) Sermaye şirketi ortaklarının tamamının mimar olması durumunda bu oran aranmaz.” İfadesi yer almaktadır.	6102 sayılı “Türk Ticaret Kanunu” kapsamında kurulacak şirket adları içerisinde “Mimarlık” unvanı ifadesi de yer alacaksa bu yönetmelik maddesinin aranması sağlanmalıdır. Bu sayede mimarlar dışında mimar ünvanlı firmaların kurulmasının engellenmesi sağlanmış olacaktır.

Emsal Karar
Avukatlık, Eczacılık ve Mali Müşavirlik hizmeti veren firmaların kurulumu kapsamında istenen şartlar sayesinde avukat olmayan bir kişinin kurduğu firma adı içerisinde “avukatlık” unvanı yer alamamaktadır. Bu durumun “Mimarlık” ünvanı içinde sağlanması gerekmektedir.

MADDE 4	
İlgili Kanun	30702 Sayılı Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik
Gerekeçe	Şantiye şefi ve yapı müteahhidi arasında yapılan noter onaylı sözleşmede; şantiye sürecinde hiçbir işte çalışmamayı kabul eden meslektaşlarımız herhangi bir kontrol mekanizmasının da olmaması sebebiyle sadece kâğıt üstünde şantiye şefliğini üstlenmektedir. Şantiyelerde aktif rol almamakta ve yapı müteahhitleri noter sözleşmesinde beyan etmiş olduğu sigortayı şantiye süreci boyunca yatırmamaktadır. Bu durum ne yazık ki inşaat sürecinde ve/veya mesken sonrasındaki afet (çatılarda şiddetli kar yükü ile oluşan çökmeler, şiddetli rüzgâr ile çatıların uçması ve pencerelerin patlaması vb.) durumlarında ciddi sorunlara yol açabilmektedir. İlgili yönetmeliğe gerekli eklemelerin yapılması ile; şantiye şefliğinin önemli anlamda yapıldığı bir süreçte hem mimar istihdamı sağlanacak hem de kaliteli yapısal ürünler elde edilmiş olması hedeflenmektedir.

Mevcut Hali	Teklif Edilen Hali
30702 Sayılı Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik içerisinde yer alan Madde 9 kapsamında “İlgili İdarenin Görevleri” kapsamında;	30702 Sayılı Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik içerisinde yer alan Madde 9 kapsamında “İlgili İdarenin Görevleri” kapsamında;
b) Yapı müteahhidi ile yapılan iş sözleşmesini ister.	b) Yapı müteahhidi ile yapılan iş sözleşmesini ister. Sözleşme kapsamında belirtilen şantiye şefi sigortasının iş süresi boyunca yapılmasını ve iş sonunda ilgili idareye ibraz etmesi zorunludur.

Emsal Karar
Danıştay ilgili dairesince Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik’in 7. maddesinin 9. fıkrasının yürütmesinin durdurulmasına karar verildi. İptal edilen 9.Madde; (9) Yedinci ve sekizinci fıkralardaki yapılar hariç olmak üzere, Bakanlıkça belirlenen mimarlık ve mühendislik hizmetlerine esas yapı sınıflarından birinci, ikinci ve üçüncü sınıf yapılardan, bodrumları ile birlikte toplam beş katı ve yapı inşaat alanı 2.000 metrekareyi geçmeyenlerde teknik öğretmenler, 1.500 metrekareyi geçmeyenlerde ise teknikerler meslek alanlarına uygun olarak şantiye şefliğini üstlenebilir. Bu maddenin iptali ile mimar ve mühendis istihdamı artırılmıştır. Bu iptal bu yönetmelikte yapılacak değişiklik için emsal değer taşımaktadır.

MADDE 5	
İlgili Kanun	Yapı Mütcaahhitlerinin Sınıflandırılması Ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmeliği
Gerekee	Mütcaahhit firmalarda aranan Şantiye Şefliği zorunluluğu kapsamında mimar ve mühendis istihdamının sağlanamamasından dolayı ilgili madde ieerisinde yer alan “tekniker, yüksek tekniker, teknik öğretmenler” ifadesinin çıkarılması ile mimar ve mühendis istihdamın artırılması hedeflenmiştir.

Mevcut Hali	Teklif Edilen Hali
Yapı Mütcaahhitlerinin Sınıflandırılması Ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmeliği ieerisinde 13.Madde, 3.Fıkranın B bendi 2.maddesinde “Mimar ve mühendisler ile 29/4/1992 tarihli ve 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanunda sayılan tekniker, yüksek tekniker, teknik öğretmenler teknik personel iş gücü sınıfında değerlendirilir.” İfadesi yer almaktadır.	Yapı Mütcaahhitlerinin Sınıflandırılması Ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmeliği ieerisinde 13.Madde, 3.Fıkranın B bendi 2.maddesinde “Mimar ve mühendisler teknik personel iş gücü sınıfında değerlendirilir.” İfadesi yer almalıdır.

Emsal Karar
<p>Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından; 02/03/2019 tarih ve 30702 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik”in bilimsel ve teknik gereklere ve kamu yararına aykırı bir kısım maddelerinin iptali istemiyle açılan davada Danıştay tarafından yürütmenin durdurulmasına karar verildi.</p> <p>Danıştay ilgili dairesince “Bu durumda, tekniker ve teknik öğretmenlerin Şantiye Şefi olarak belediye ve mücavir alan sınırları iinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inŐa edilecek resmi ve özel bütün yapıların büyük bir bölümünde, yeterli objektif bir sınırlandırma ve bilimsel bir kriter getirilmeden Şantiye Şefliği gibi yapıların, mimari, statik ve her türlü plan, proje, resim ve hesaplarının uygulanması görevini yerine getirmelerine olanak sağlayan düzenlemenin hukuka uygun olmadığı, bu denli geniş bir alanda Şantiye Şefliği görevinin tekniker ve teknik öğretmene verilemeyeceği sonucuna varılmıŐtır.” gerekçesiyle Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmelik’in 7. maddesinin 9. fıkrasının yürütmesinin durdurulmasına karar verildi.</p> <p>İptal edilen 9.Madde;</p> <p>(9) Yedinci ve sekizinci fıkralardaki yapılar hariç olmak üzere, Bakanlıkça belirlenen mimarlık ve mühendislik hizmetlerine esas yapı sınıflarından birinci, ikinci ve üçüncü sınıf yapılardan, bodrumları ile birlikte toplam beş katı ve yapı inşaat alanı 2.000 metrekareyi geçmeyenlerde teknik öğretmenler, 1.500 metrekareyi geçmeyenlerde ise teknikerler meslek alanlarına uygun olarak Şantiye Şefliğini üstlenebilir.</p>

MADDE 6	
İlgili Kanun	27485 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği
Gerekçe	Yönetmelik kapsamında mimar müellif ile yapı sahibi arasında yapılacak iş sözleşmesi yapılması gerekmektedir. Mevzuatta bahsi geçen sözleşmenin Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yapı denetim sistemi içerisinde küme yapılar için zorunludur. Ancak tekil yapılarda bu şart aranmamaktadır. Mevzuatın uygulanabilmesi adına ilgili kamu kurumunda tüm yapı tiplerinde noter onaylı sözleşme istenmesi gerekmektedir. Böylece mimar müellif ile iş sahibi arasında yasal dayanak sağlanmış olacaktır.

Mevcut Hali	Teklif Edilen Hali
27485 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliği Madde 18 <i>“Mesleki denetimin yapılmasında uyulacak esaslar” içerisinde b bendi “Mimar ve iş sahibi arasında imzalanmış, Mimarlar Odasınınca hazırlanmış, tip sözleşmenin asgari hükümlerini taşıyan sözleşmesi..” ifadesi yer almaktadır.</i>	İş sözleşmesinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca uygulanan Yapı Denetim Sistemi kapsamında noter onaylı istenmesi gerekmektedir.

Emsal Karar
26778 sayılı Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği içerisinde yer alan 5. Bölüm (Yapı Denetimi Hizmet Sözleşmesi ile İlgili Esaslar) içerisinde yer alan 21. Ve 21. Madde emsal teşkil etmektedir. İlgili Maddeler; MADDE 21 <i>(1) (Değişik:RG-29/12/2018-30640)(4) Kanun kapsamına giren yapıların sahipleri, yapının uygulama projeleri bitirildikten sonra Bakanlıkça elektronik ortamda belirlenen bir yapı denetim kuruluşu ile ek-6’da gösterilen form-4’e uygun bir hizmet sözleşmesi akdederek, bir suretini ruhsat işlemlerini başlatmak üzere ek-5’de gösterilen form-3’e uygun taahhütname ekinde ilgili idareye sunar.</i> <i>(2) İlgili idareler, sözleşmelerde tarafların imzalarını aramak zorunda olup, imzaları tamam olmayan sözleşmelere göre ruhsat başvurusunda bulunulmasına müsaade etmez.</i> MADDE 22 <i>(1) Yapı denetimi hizmetinin süresi, sözleşmenin imzalandığı tarihten denetlenen yapı için yapı kullanma izninin alındığı tarihe kadar geçen süredir. Bu süre, yapı sahibi ile yapı müteahhidi arasında akdedilen yapım sözleşmesinin süresinden az olamaz.</i>

DETAYLI GEREKÇE;

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bünyesindeki Ulusal Yapı Denetim Sistemi içerisinde işlenen projeler içerisinde “Yapı” ve “Küme Yapı” olmak üzere iki ayrı yapı tipi bulunmaktadır. Eğer yapı tipi “Küme Yapı” olursa projenin sisteme kaydedilebilmesi için istenilen evraklar içerisinde “Yapı Sahibi ile Proje Müellifi arasında imzalanan sözleşme” başlığı yer almaktadır. Ancak bu sözleşme noter onaylı veya Mimarlar Odası onaylı olmamasından kaynaklı yasal bir dayanak teşkil etmemektedir. Bunun yanı sıra istenilen evraklar arasında “Yapı Sahibi İle Yapı Müteahhidi Arasında İmzalanan Sözleşme” yer almakta ve noter onaylı olması istenmektedir. Bu doğrultuda Yapı Sahibi ile Proje Müellifi arasında imzalanan sözleşmenin noter onaylı olması yasal dayanak sağlayacaktır. Buna ek olarak sözleşmede belirtilen mimari proje bedel ücretinin “Mimarlar Odası En Az Bedel Hesabına” uygunluğunun sağlanabilmesi için Mimarlar Odası’ndan uygunluk evrakı alınmalıdır. Bu sayede projenin Mimarlar Odası sistemine de kaydedilmesi ve proje bedelinin en az bedele uygunluğu da denetlenmiş olacaktır. Bu sistemin sadece “Küme Yapı” tipi için değil tüm yapı tipleri için geçerli olması gerekmektedir. Bu sayede Ulusal Yapı Denetim Sistemine kaydedilen tüm projelerin müellifleri ve yapı sahipleri arasında noter onaylı sözleşme yapılması sağlanmış, ilgili Mimarlar Odası Şubesinden “Mimarlar Odası En Az Bedel Hesabına” uygunluğunun alınmış olması sağlanacaktır. Bu durum ile serbest piyasadaki ekonomik şartlar iyileşerek serbest ve ücretli çalışan mimarların sorunlarına önemli bir çözüm sunmuş olacaktır.

MADDE 7	
İlgili Kanun	2007/13033 sayılı Güncel Kdv Oranları Mal Ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Karar
Gerekçe	2007/13033 sayılı kararda belirtilen mimari proje KDV oranlarının düşürülmesi gerekmektedir. Mimari projelerdeki KDV oranlarının %18 ‘den %8 ‘e düşürülmesi “En az bedel” denetiminin yapılabilmesi için uygun bir zemin hazırlayacaktır. Bu doğrultuda hali hazırda mimari proje hizmetlerinde fatura denetiminin olmamasından kaynaklı devletin vergi kaybını büyük oranda azaltacaktır.

Mevcut Hali	Teklif Edilen Hali
<p>2007/13033 sayılı Güncel Kdv Oranları Mal Ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Karar içerisinde;</p> <p>Katma değer vergisi oranları MADDE 1 – (1) Mal teslimleri ile hizmet ifalarına uygulanacak katma değer vergisi oranları; a) Ekli listelerde yer alanlar hariç olmak üzere, vergiye tabi işlemler için, % 18 b) Ekli (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için, % 1 c) Ekli (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için, % 8 olarak tespit edilmiştir.</p>	<p>2007/13033 sayılı Güncel Kdv Oranları Mal Ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Karar içerisindeki 1.Madde’nin b fıkrasında yer alan listeye Mimarlık Hizmetlerinin de alınması gerekmektedir.</p>

MADDE 8	
İlgili Kanun	“Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı” 28 Aralık 2021 tarihli yazı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca Oda görüşüne sunulmuştur.
Gerekçe	<p>Bu değişiklik kapsamında Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin Yapı Projelerini düzenleyen 57.Maddesinin ikinci fıkrasına “Kullanıcılara teknik gereksinimlerle uyumlu estetik iç mekan tasarımı sunmak amacıyla; havaalanlarının terminal, idari ve yolcu binaları, 300 ve üzeri yatak kapasitesine sahip hastaneler, yapı inşaat alanı 30 bin m2'den fazla olan; kamu hizmet binaları, alışveriş merkezleri ve 5 yıldızlı oteller için iç mimarlarca hazırlanıp imzalanan iç mimari projesi de eklenir.” ibaresinin (c) bendi olarak eklenmesi önerilmektedir.</p> <p>Yapılı çevrenin üretim sürecinde, ilgili mevzuatın uygulayıcısı ve kullanıcısı olan kesimlerin; bilgilendirme, istişare, görüş ve değerlendirme süreçlerine dahil olmadıkları bu taslak karar aşamasında görüşe açılmıştır.</p>

GÖRÜŞ

-Eylül 1958 tarihinde TMMOB tarafından yayımlanan “Mimarın Hak ve Vazifeleri” metnine atıfta bulunarak kuruluş amacına uygun olarak “Mimarların tasarladığı yapının tamamından sorumlu olduğu, müellifi olduğu yapının yapı çevresi ve iç mekanlarının da düşünülerek bütüncül tasarım yapıldığı ifade edilmelidir.

-Genel olarak iç mekan tasarımı hizmetleri yapanlardan mimari proje müellifinin muvaffakatı aranmalı şartı getirilmelidir. (Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ruhsata esas bazı yapılarda “...iç mimarlarca hazırlanıp imzalanan iç mimari projesi de eklenir.” İfadesi kaldırılmaz ise mimar müelliften muvafakat şartı getirilmelidir.

-YÖK ile görüşülerek mimarlık dışındaki mesleklerden üniversite bölümlerinde “mimarlık” ünvanının kaldırılması sağlanmalı. Dünyadaki Mimarlık tanımlarını, iç tasarımcı (interior designer), peyzaj tasarımcısı (landscape designer) tanımını ortaya koyarak Türkiye’de mimarlık tanımının doğru kullanılması için çalışmalar başlatılmalı.

- Anayasanın 135. Maddesi uyarınca “Kamu Kurumu Niteliğinde Meslek Kuruluşları” olarak tanımlanan, Meslek Odalarının, yine Anayasanın 124. Maddesi kapsamında, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri hüküm altına alınmıştır.

Görüldüğü üzere meslek odalarına verilen yönetmelik çıkarma yetkisinin temel koşulları, kendi görev alanlarını ilgilendiren konuları içermesi ve kanunlara uygun olmasıdır. Ancak incelenen iç mimarlar yönetmelik taslağı; başta T.C. Anayasası'nın bu maddesini olmak üzere, Türk Medeni Kanunu'na, Mühendislik ve Mimarlık Hakkındaki Kanununa, Yapı Denetimi Hakkında Kanuna, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanuna, Koruma Yüksek Kurulu 660 Sayılı İlke Kararına, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğine, Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğine, Şantiye Şefleri Hakkında Yönetmeliğe, TS8737 Yapı Ruhsatı Standardına, TS10970 Yapı Kullanma İzin Belgesi standardına aykırılıklar içermektedir.

İç Mimarlık Yönetmelik Taslağında aşağıda belirtilen Hukuka aykırılıklar giderilmelidir.

1-) Yönetmelik taslağının “Tanımlar” başlıklı 4. Maddesinin (h), (t) fıkralarında; “Tasarım, uygulama, danışmanlık ve diğer hizmetler” başlıklı 6. Maddesi, 2. Fıkrası (b) bendinde; “Mesleki denetim başvurusu” başlıklı 21. Maddesi, 2. Fıkrası, (c-1d) bendinde **“teknik uygulama sorumluluğu – fenni mesuliyet”** ile ilgili düzenlemelere yer verilmiş olduğu ve anılan son fıkranın son cümlesinde de “yapı kullanma izin belgesi”nden bahsedildiği görülmektedir.

Bu düzenlemeler 3194 sayılı İmar Kanunu ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanuna ve bu kanunların yönetmeliklerine, TS10970 Yapı Kullanma İzin Belgesi standardına açıkça aykırıdır ve yetki gaspı içermektedir. Bilindiği gibi 3194 sayılı İmar Kanununun 38. Maddesi **“Halihazır harita ve imar planlarının hazırlanması ve bunların uygulanmasının fenni mesuliyetini; uzmanlık, çalışma konuları ve ilgili kanunlarına göre, mühendisler, mimarlar, şehir plancıları deruhte ederler... Yapıların, mimari, statik ve her türlü plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların uygulanmasıyla ilgili fenni mesuliyetleri, uzmanlık konularına ve ilgili kanunlarına göre mühendisler, mimarlar ile görev, yetki ve sorumlulukları yönetmelikle düzenlenecek olan fen adamları deruhte ederler.”** şeklinde düzenlenmiştir.

Yine İmar Kanununun 28. Maddesinde de **“Bu Kanun kapsamındaki mimarlık, mühendislik ve planlama hizmetine ilişkin harita, plan, etüt, proje ve eklerinin düzenlenmesi ve bunların yerine getirilmesinin; uygulamada bulunulacak alanın, yerleşme merkezinin ve yapının sınıfına, özelliğine ve büyüklük derecesine göre, uzmanlık alanlarına uygun olarak 38 inci maddede belirtilen meslek mensuplarına yaptırılması mecburidir. Müellifler ve uygulamada bulunan meslek mensupları, işlerini bu Kanuna ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak gerçekleştirmekten sorumludur. Yapıda inşaat ve tesisat işleri ile kullanılan malzemelerin kamu adına denetimine ilişkin fenni mesuliyet, ruhsat eki etüt ve projelerin gerektirdiği uzmanlığı haiz meslek mensupları tarafından ayrı ayrı üstlenilmek zorundadır.”** Hükümlerini içermektedir.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanununun 3. Maddesinde de **“Bu Kanunun uygulanmasında, yapı denetim kuruluşları imar mevzuatı uyarınca öngörülen fennî mesuliyeti ilgili idareye karşı üstlenir.”** düzenlemesi yer almakta ve Kanunun ilgili tüm maddelerinde yapı denetimi işlerinin Bakanlıktan aldığı belge ile görev yapan “mimar ve mühendisler” eliyle yürütüleceği açıklanmıştır. Söz konusu her iki kanunda ve bu kanunların uygulama yönetmeliklerinde, müelliflerin, fenni mesullerinin ve şantiye şeflerinin “mimar ya da mühendis” olması zorunluluğu bulunmaktadır. Dolayısıyla bir iç mimarın yapı ruhsatına esas bir projede ve uygulamada müellif, fenni mesul, şantiye şefi, kontrol elemanı, yardımcı kontrol elemanı olması yasal olarak mümkün değildir. Bu nedenle “fenni mesuliyet, şantiye şefliği” ile ilgili bu düzenlemelerin yönetmelik taslağından çıkarılması gereklidir.

2-) Yönetmelik taslağının 5. maddesinin 4. paragrafında yapılan hizmet alanı tanımlaması, mimarlık meslek alanının yanı sıra elektrik, makine ve inşaat mühendisliği ve peyzaj mimarlığı alanlarının da yetki gaspı niteliğinde olup, hiçbir yasal dayanağı da bulunmamaktadır. Yukarıda da bahsedildiği gibi gerek 3194 sayılı İmar Kanunu, gerek 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun uyarınca, bu maddede öngörülen hizmet tanımının içmimarlar tarafından gerçekleştirilmesi mümkün değildir ve yasa dışıdır. 3194 sayılı İmar Kanununun 21,22,23,26,27. Maddeleri ve Ayrıca Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 54,55,56

maddelerinde yapı ruhsatına ilişkin düzenlemelere yer verilmiş; kanunun yanı sıra yönetmeliğin 57. Maddesinde ise “Yapı Projeleri” tanımlanırken mimari proje, yapı aplikasyon projesi, statik proje, zemin ve temel etütleri, elektrik proje, mekanik ve tesisat projeleri, gerekli olması halinde peyzaj projeleri, yangın projeleri gibi projelerin kimler tarafından hazırlanabileceği belirtilmiş; her bir mühendislik alanına ilişkin proje tanımlanırken “mimari projeye uygun olma” koşulu getirilmiştir. Bunun dışında da Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik de olmak üzere yönetmelikler ve ilgili standartlarda da bu projelerin nasıl ve kimler tarafından hazırlanacağı açıklanmış olup, hiçbirinde içmimarlıkla ilgili bir ifade yer almamıştır. Dolayısıyla İçmimarlar Odasının yönetmelik taslağının 5. Maddesi 1. Fıkrası (a) ve (b) bentlerinde yer alması öngörülen düzenleme tamamen yetki gaspıdır.

3-) Yönetmelik taslağının 6. Maddesi 1. Fıkrası (a/13) bendinde ve 21. Maddesi 2. Fıkrası (b/5) bendinde “koruma amaçlı rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri ve raporları”nın içmimarlarca hazırlanmasına yönelik düzenleme çabası, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa ve başta Koruma Yüksek Kurulu’nun 660 sayılı ilke kararı olmak üzere, bu alandaki tüm yasal mevzuata aykırıdır. Kısaca belirtmek gerekirse, 2863 sayılı yasanın “Yapı Esasları” başlıklı 18. Maddesi uyarınca; Tescilli taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restorasyon ve restitüsyon projeleri ve bunların uygulanmasında restoratör mimar veya mimarın bulunması zorunludur. Kanunda açıkça bu proje ve uygulamaların sadece “mimar” tarafından yapılacağı kesin hüküm altına alınmıştır.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda eser: “sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsulleri”, işlenme eser: “Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve işleyenin hususiyetini taşıyan fikir ve sanat mahsulleri”, eser sahibi: “eseri meydana getiren kişi” olarak tanımlanmış olup yasada, “bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topoğrafyaya ait maket ve benzerleri, her çeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri” ilim ve edebiyat eserleri arasında; “mimarlık eserleri” de güzel sanat eserleri arasında sayılmıştır. Yasanın 6. Maddesinde “diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan fikir ve sanat mahsulleri” “işlenme” olarak tanımlanmıştır. Yasanın 8. Maddesinde, bir eserin sahibinin, onu meydana getiren olduğu; bir işlenmenin ve derlemenin sahibinin de asıl eser sahibinin hakları saklı kalmak şartıyla onu işleyen olduğu hükmü yer almaktadır. Yasada eser sahibinin hakları “mali haklar ve manevi haklar olarak” ele alınmış olup, yasanın 13. Maddesinde “fikir ve sanat eserleri üzerinde sahiplerinin mali ve manevi menfaatleri bu kanun dairesinde himaye göreceği” ve eser sahibine tanınan hak ve salahiyetlerin eserin bütününe ve parçalarına şamil olduğu” hükme bağlanmıştır.

Yasada manevi haklar tanımlanırken, umuma arz yetkisi, adın belirtilmesi yetkisi, eser sahibinin zilyet ve malike karşı haklarının yanı sıra eserde değişiklikten men hakkı da tanımlanmıştır. Yasanın 16. Maddesine göre, eser sahibi kayıtsız ve şartsız olarak yazılı izin vermiş olsa bile şeref ve itibarını zedeleyen veya eserin mahiyet ve hususiyetlerini bozan her türlü değiştirilmeleri men edebilir. Menetme yetkisinden bu hususta sözleşme yapılmış olsa bile vazgeçmek hükümsüzdür. Eser sahibinin izni olmadıkça eserde veyahut eser sahibinin adında kısaltmalar, ekleme ve başka değiştirmeler yapılamaz.

ÖNERİ MADDELER

ÖNERİ MADDE 1	
İlgili Kanun veya Konu	TSE Standartlarına Mimarlık Standart Getirilmesi
ÖNERİ	TSE'ye mimarlık ve yapı alanında standartlar hazırlayarak tescil ettirilmesi ve resmi işlerde telif haklarının korunması adına düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Mimari projelerde avan proje çalışmasında mimarlarının haklarının korunması adına taslak çalışmaları için Türk Standartları Enstitüsü tarafından standartlar belirlenmelidir. Proje müellifi herhangi bir resmi kurumda işlem yaptırmasa dahi avan proje için çalıştığı emeğin karşılığı TSE standartları kapsamında koruma altına alınmalıdır.

ÖNERİ MADDE 2	
İlgili Kanun veya Konu	Plansız ALANLAR İMAR YÖNETMELİĞİ
ÖNERİ	İlçe belediyelerince gerçekleştirilen tip proje uygulamalarının kaldırılması teknik meslek sahibi kişilere çok cüzi bedellerle imza altına alınıp "kırsal yapı belgesi" verilmesinin önüne geçilerek ve nitelikli yaşam alanlarının oluşturulmasının sağlanması haksız rekabetin engellenmesi gerekmektedir. Kırsal Kalkınma destekleri kapsamında ve plansız alanlar imar yönetmeliğine göre Büyükşehir belediyeleri köy alanları için tip proje üretilip bu bölgelere hazır ruhsat vermektedir. Birçok belediye meclis kararlarında kırsal yaşamı destekleme amacının dışında bölgeleri de bu bölgelerdenmiş gibi karar alarak tip proje üreterek yapı ruhsatı düzenlemektedir. Bu yapılar 3194 sayılı kanununun 27. Maddesinde bulunan fen ve sağlık şartlarına uygun olma şartını sağlamamaktadır. Ayrıca bu projelerde 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanuna uygun olmayan müelliflik durumları ortaya çıkmaktadır. Bu doğrultuda "Tip Proje" uygulamasının kaldırılması gerekmektedir.

ÖNERİ MADDE 3	
İlgili Kanun veya Konu	Kamuda Ücret Eşitliği
ÖNERİ	Ülkemizdeki her projenin, her çalışmanın planlanmasından yaşama geçirilmesine kadar sorumluluklar üstlenen denetleyen, hak edişlere imza koyan, ülke imarının, sanayisinin, tarımının, madenciliğinin, ormancılığının ve üretiminin temel unsuru olan, teknik ve bilimsel temelde yürüttükleri çalışmalarla, ülkemizin kalkınması açısından vazgeçilmez bir yere sahip olan kamuda çalışan mühendis ve mimar sorunlarının aşılması için: -Kamuda teknik hizmetler sınıfında çalışan mühendis, mimar ve şehir plancılarının ek göstergeleri ayrımsız 4800-6400 arasında yükseltilmelidir. -Aynı hizmeti üretirken farklı statülerde çalıştırılma ve arazi tazminatı gibi farklı ücret alma uygulamalarına son verilerek eşit işe eşit ücret verilmelidir. Birçok belediyede yıllarca belediye iştiraki şirketler üzerinden mimar ve mühendis çalıştırılarak aynı işi yapan meslektaşından neredeyse yarısı ücret verilmesi konusu çözülmelidir. -Kamuda sözleşmeli personel uygulaması ve kapsam dışı personel statüsü kaldırılmalıdır.

	<p>-Kamudaki teknik personel ihtiyacının giderilmesi için kamuda atama bekleyen binlerce mühendis, mimar ve şehir plancısının istihdamı sağlanmalıdır.</p> <p>-Kamuda çalışan meslektaşlarımızın aylık ücretleri ve sosyal hakları eşdeğer meslek disiplinleri düzeyine yükseltilmelidir.</p>
--	---

ÖNERİ MADDE 4

İlgili Kanun veya Konu	YÖK KANUNU Kapsamında Mimarlık Fakültelerinde Öğretim Üyesi Sayısına Sınır Getirilmesi
ÖNERİ	YÖK'ün eğitime ulaşma imkân ve seçenekleri artırılırken eğitim öğretimde nitelik ve kalitenin düşürülmemesi, bilakis yükseltilmesi temel hedefine uygun olarak, mimarlık fakültelerine bölüm açmak için belli kriterlerin getirilerek fakültelerin niceliklerinin artırılmasının sağlanması gerekmektedir. Yükseköğretim Kurulu'nun 11.02.2021 tarihli genel kurulu kararının ilk tedbiri olan "Asgari Öğretim Üyesi Sayısı" maddesinin mimarlık bölümleri için de uygulanması gerekmektedir. Kararın ilgili maddesinde yer alan asgari öğretim üyesi ve araştırma görevlisi şartı mimarlık için de getirilmelidir.

ÖNERİ MADDE 5

İlgili Kanun veya Konu	YÖK KANUNU Kapsamında Mimarlık Fakültelerinde Kontenjan Uygulanması
ÖNERİ	Fakülte ve kontenjan sayısının azaltılarak mezuniyet sonrasında fazla mezun sayısından kaynaklanan istihdam sorunun çözüme ulaştırılması gerekmektedir. 10 yıllık süreçte Türkiye'deki mimarlık bölümlerinde toplam öğrenci sayısında %155'e, mezun sayısında ise % 70'e varan artış olmuştur. Üniversite mezunu sayısının artması ve mimarlık hizmeti sektörünün büyümemesinden kaynaklı 2018'de işsiz mimar sayısı %13,7 artmıştır. Aynı zamanda 2016'dan beri daralan mimarlık hizmetleri sektörü serbest ve ücretli mimarları maddi ve manevi yönden oldukça olumsuz etkilemiştir.

ÖNERİ MADDE 6

İlgili Kanun veya Konu	YÖK KANUNU Kapsamında Mimarlık Fakültelerinde Baraj Uygulanması
ÖNERİ	Yükseköğretim Kurulu (YÖK), hukuk fakülteleri için başarı sıralamasını 125 binden 100 bine yükseltti. Karar, 2021-2022 tercih döneminde geçerli olacak. YÖK'ün yazılı açıklamasında hukuk eğitime talebin giderek arttığı belirtilerek 47'si devlet, 37'si de vakıf olmak üzere toplam 84 hukuk fakültesinin bulunduğu kaydedildi. Açıklamada, hukuk fakültelerinin başarı sıralamasının 2018-2019 döneminde 190 bin, 2019-2020 döneminde ise 125 bin olduğu anımsatıldı. Adalet Bakanlığı'nın talebi de dikkate alınarak sıralamanın 100 bine yükseltildiği aktarılan açıklamada, kararın 11 Şubat'taki YÖK Genel Kurulu'nda alındığı dile getirildi. Açıklamada şu ifadeler yer verildi: "Bu konuda birkaç hususu vurgulamak gerekir. 'Rasyonel ve bilimsel planlamalar' sonucunda tahsis edilen hukuk fakültesi kontenjanlarına, 190 bine başarı sıralamasının geçerli olduğu 2019 yılında 15 bin 721; başarı sıralaması şartının 125 bine yükseltildiği 2020 yılında ise 15 bin 70 öğrencimiz yerleşmiştir (Diğer bir ifadeyle, yeni YÖK'ün Türk

	<p>yükseköğretim sistemine kazandırdığı başarı sıralaması şartının kendi içinde kontenjan planlamasına da kalite odaklı katkı sağladığı görülmektedir). 2020-YKS’de, Devlet üniversiteleri hukuk fakültelerine en düşük puanla yerleşen adayın başarı sıralaması 33 bin 813; vakıf üniversiteleri hukuk fakültelerine yerleşen en düşük puanlı adayın başarı sıralaması ise 125 bindir. Bu rakamlar başarı sıralaması şartının yükseltilmesinin önemine de işaret eden bir husustur.” Mimarlık bölümlerine girişte 100.000 veya daha düşük başarı sınırı getirilmesi ve nitelikli mezunların verilmesinin sağlanması gerekmektedir. Ülkemizdeki neredeyse tüm inşai işlerin üretiminde, tasarımında, takibinde büyük rol oynayan mimarlık mesleğinin 2021 yılı taban sıralaması 249.397 olmuştur.</p> <p>EMSAL; Hukuk fakültelerine getirilen 100.000 sıralama şartı mimarlık için de getirilmelidir. YÖK'ün eğitim ve öğretim programlarındaki asgari yeterlilik konusundaki çalışmalarının mimarlık bölümü için de uygulanmasını talep ediyoruz. YÖK Genel Kurulu'nun 11.02.2021 tarihli kararın üçüncü tedbir maddesinde yer alan "Hukuk fakültelerine yerleştirmedeki başarı şartı", mimarlık bölümü için de getirilmelidir.</p>
--	---

ÖNERİ MADDE 7	
İlgili Kanun veya Konu	KPSS ile Mimar İstihdamı
ÖNERİ	Her yıl mimarlık bölümlerinden mezun olan binlerce mimar olmasına karşın kamuda çalışma fırsatı yakalayabilen mimar sayısı 2021 yılında toplamda 14 olmuştur. Bu yüzden binlerce mimar her sene kamuda çalışma fırsatı için mimarlık kontenjanları dışındaki kontenjanlara da başvurmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarında, ruhsat veren kurumlarda, mimar bulundurulması ayrıca rehberlik ve bilirkişilik alanlarında mimarların daha çok görev almasını sağlayarak mimar istihdamının artırılmasının yanı sıra mimarlık pratiğinin yeni alanlarda kullanılmasına olanak verilmesi gerekmektedir.

ÖNERİ MADDE 8	
İlgili Kanun veya Konu	Mimarlık Fakültelerinde Staj Sisteminin Değiştirilmesi / Mesleki Akreditasyon
ÖNERİ	<p>İlgili üniversitelerin mimarlık bölümlerinde öğrenciler hali hazırda iki yaz döneminde 30’ar günlük staj süreleri ile stajlarını tamamlamaktadır. Bu sürelerin kısa ve zamanlamanın yanlış olmasından kaynaklı öğrenciler stajlarında yeterli tecrübeye erişememektedir. Bu durumun çözümü için mimarlık bölümlerinde mezuniyet sonrasında 1 yıl süre ile şantiyelerde ve mimarlık ofislerinde staj yapılması için staj süre ve içeriklerinin üniversiteler arasında iş birliği ile yapılması gerekmektedir. Bu durum mezuniyet sonrasında eşit bilgi birikimine sahip ve çalışma hayatına hazır mezunların yetişmesinin sağlayacaktır.</p> <p>Emsal; “Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliği” içerisinde yer alan hükümlere göre avukat adayı 6 ay adliye de, 6 ay ise 5 yıllık bir avukat yanında staj yapması gerekmektedir.</p>

ÖNERİ MADDE 9	
İlgili Kanun veya Konu	E-İmar Uygulamasının Yerel Yönetimlerde Zorunlu Kılınması
ÖNERİ	Yapı inşaatı ruhsatlandırma süreçlerindeki fazla evrak yükünden oluşan uzun sürelerin kısaltılması ve ruhsat sürecindeki mimari, statik, elektrik vb. projelerde 6 nüsha çıktı alınması ile ortaya çıkan kâğıt israfının önüne geçilmesi gerekmektedir. Bu durumun çözülmesi için Kayseri İli Melikgazi Belediyesi İmar Müdürlüğü dijital dönüşümde bir yeniliğe imza atarak e-imar uygulamasına geçti. Bu uygulama ile mimari, statik, elektrik vb. proje onay süreçleri kılalacak ve onay süreci e-imza ile sağlanmaktadır. Bu uygulamanın tüm yerel yönetimlerde uygulanması ile yapı inşaatı ruhsatlandırma süreçlerindeki sorunlar ortadan kaldırılmış olacaktır.